

En av de mest intressanta skogarna i vårt land är lunden. Där lever massor av djur och växter, många fler och mycket tätare än i andra skogar. Men det finns rätt lite lundar. Man räknar med att de utgör en procent eller ännu mindre av alla våra skogar. Längs sydkusten finns det mest lundar.

I lunden trivs många ädla lövträd. Alm, ask, lind, lönn och ek är några av de vanligaste. De gillar näringsrik jord. I lunden är jorden bördig och fuktig. Häggen växer tätt och bildar snår. På våren blommar den och sprider en ljuvlig doft. Hasselbusken finns också i lunden. Den blommar tidigast av alla träd och buskar. Ännu då det finns lite snö kvar på marken. Honblommorna är röda och pyttesmå. Hanblommorna bildar hängen och syns bra.

Lunden bebos av många fågelarter. På våren hör man en konsert av olika ljud. Koltrasten bygger sitt bo inne bland snåren. Grönsångaren, bofinken och svarthättan likaså. Och kattugglan håller till i en gammal ek som dött. Näktergalen gillar buskarna och sjunger ihållande på morgonen och kvällen.

Alla fåglar behöver mat. Lunden är en bra plats att bo i, för det finns mycket insekter där. Myggor och flugor i massor, spindlar, maskar och skalbaggar. Skogstordyveln vandrar omkring på stigarna. Den trivs i lunden för det finns både ruttnande svampar, sav och växtdelar att äta. Och om den hittar avföring från ett djur så blir den riktigt ivrig. Tordyvlarna älskar dynga, för under dem kan de bygga bo i en lång gång, ner i marken. Larverna äter sedan av dyngan.

Vitsippan är den vanligaste blomman i lundskogen. Hela marken är vit på våren då alla blommor slår ut. Man kan också hitta blå- och gulsippan. Och liljekonvaljen och getramsens. Och det märkliga trollbäret (ormbär kallas den i Sverige). Blomman ser nästan ut som en satellit i rymden och den färdiga frukten liknar ett blåbär. Men man skall akta sig, ormbärets frukt är väldigt giftig. Natt och dag eller Sveriges Flagga heter en annan vacker lundväxt och rödblåran är också vanlig.

För många lundväxter gäller det att blomma tidigt på våren. Vitsippan, gulsippan och nunneörten gör just så. Då är det nämligen ljust nere vid marken. Växterna behöver solljus för att kunna växa. Trädkronorna bildar senare blad och då orkar örterna inte blomma mer. Så det är bäst att vara ute i god tid, före träden.

Förr i tiden fällde man träden i lundarna och gjorde åkermark av dem. Man visste att jorden är näringsrik och att säden växer bra i myllan. Nu gör man inte så mera. Och det är nog bra. Det är nämligen viktigt att vi skyddar våra lundar, så att alla arter får leva kvar där. Mycket näring i marken ger liv åt örter, insekter, fåglar och stora träd. Lunden är en mycket speciell livsmiljö, där det trivs många djur och växter.

/SH

1	B
2	A
3	B
4	C
5	B
6	A
7	A
8	B
9	C
10	C

1	B
2	A
3	B
4	C
5	B
6	A
7	A
8	B
9	C
10	C

SVAR TILL DE LÄTTA OCH MEDELSVÅRA FRÅGORNA

1. b) ljus
2. a) en liten del
3. b) socker
4. c) djurspillning
5. b) bördig
6. a) giftig
7. a) De äter blad
8. b) hem åt växter och djur
9. c) kattugglan
10. c) äter nötter som den gömt

RIKTGIVANDE SVAR TILL DE SVÅRA FRÅGORNA

1. Lundarna kännetecknas av att jorden är bördig och att där trivs flera djur och växtarter per hektar än i andra skogar. På marken trivs sippor, vårlök, svalört, kalvleka, ormbär och ormbunkar. Hägg och hassel bildar täta buskar och träd såsom bl.a. lönn, ask, alm och ek bildar ett tätt trädskikt. Fåglar hittar lätt boplatser i lunden; koltrasten, björktrasten, staren, löv- och grönsångaren, svarthättan och näktergalen är några.
2. Lundarna är känsliga och behöver rätt varm väderlek. De flesta lundar härstammar från en tidsperiod långt tillbaka då det var varmare hos oss. På många ställen har också barrträden tagit över. Barrträden (bl.a. barren) gör jorden sur och efter det trivs inte lövträden särskilt bra. I normal lundjord är pH nära 8. Många lundar har också kalhuggits (se fråga 4).
3. Lunden är näringsrik och många olika insekter, maskar och blötdjur trivs där; på och i marken, på blad och stammar, nästan överallt. Fåglarna hittar enkelt föda och så finns det gott om bra boplatser.
4. Man fällde träden i lundarna förr i tiden för man visste att marken är näringsrik. Man gjorde helt enkelt odlingsmark av lundarna. Det är en av orsakerna till att lundarna är så få.
5. Fridlysning är ett steg. Det andra är att gallra bort barrträden i lundarna. Barrträden tar nämligen snabbt överhanden och lunden kan bli en bland- eller barrskog.